

Datum
2010-05-31

Likabehandlingsplan

<i>Likabehandlingsplan</i>	1
<i>Policy för att främja elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt för att förebygga och förhindra, trakasserier och kränkande behandling</i>	3
<i>Bakgrund</i>	4
<i>Vision</i>	4
<i>Information, delaktighet och inflytande</i>	4
<i>Definitioner och nyckelbegrepp</i>	4
<i>Trakasserier</i>	5
<i>Annan kränkande behandling</i>	5
<i>Kartläggning</i>	6
<i>Främjande arbete</i>	6
<i>Förebyggande arbete – kunskap, delaktighet och uppföljning</i>	6
<i>Åtgärdande arbete</i>	7
<i>Kommunikation</i>	7
<i>Utvärdering och revidering</i>	8

Policy för att främja elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt för att förebygga och förhindra, trakasserier och kränkande behandling

Stjerneskolans ska arbeta aktivt för att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling enligt följande punkter:

- **Kön** – Alla elever oavsett kön ges samma möjligheter att utveckla sina förutsättningar, behov och intressen inom ramen för skolans verksamhet.
- **Etnisk tillhörighet** – Alla elever, oavsett nationalitet, bemöts med respekt för individens frihet och integritet.
- **Religion eller annan trosuppfattning** – Alla elever har rätt att utöva sin tro och ska bemötas med tolerans och respekt.
- **Sexuell läggning** – Oberoende av sexuell läggning ska alla elever mötas med respekt, omtanke och hänsyn.
- **Funktionsnedsättning** – Arbetet i skolan anpassas efter individen och det vardagliga arbetet vad gäller fysisk och psykisk funktionsnedsättning.
- **Könsöverskridande identitet eller uttryck** – Alla elever som inte identifierar sig som kvinna eller man genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön, ges samma möjligheter att utveckla sina förutsättningar, behov och intressen inom ramarna för skolans verksamhet.
- **Kränkande behandling** – Ingen elev ska utsättas för ett uppträdande som kränker värdigheten även om det inte omfattas av ovanstående punkter

*Nedvärderande ord eller handlingar som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion och annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning, könsöverskridande identitet eller uttryck, samt rasistisk propaganda och yttringar är **inte** tillåtna.*

Vi ska arbeta för en miljö fri från diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling genom att:

- Regelbundet arbeta med värdegrundsfrågor, både vid specifika tillfällen som naturliga inslag i undervisningen.
- Varje läsår genomföra enkäter med frågor kring likabehandling och vidta åtgärder utifrån behoven.
- Regelbundet diskutera elevers skolsituation i utvecklingssamtal, arbetslag, elevhälsoteam, klassråd, elevråd och ledningsgrupp och vidta de åtgärder som behövs.
- Alla som är verksamma på skolan ska ingripa om de lägger märke till kränkningar i ord eller handling.

Bakgrund

Planen mot kränkande behandling och likabehandlingsplanen grundar sig på Diskrimineringslagen (2008:567), skollagen (1985:1100) kap. 14 a samt förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

Andra bestämmelser som likabehandlingsplanen utgår ifrån är: FN:s barnkonvention, skollagen, läroplanen, arbetsmiljölagen och socialtjänstlagen.

Planen har antagits av skolkonferensen 2010-05-31 efter omfattande diskussion inom skolans klassråd, elevråd, personal och skolledning.

Vision

Alla ska känna sig trygga och trivas bra i Stjerneskolans. Ingen ska behöva känna sig kränkt och alla ska kunna känna att det är en god stämning på skolan.

Stjerneskolans ska vara en skola där all verksamhet överensstämmer med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom skolan ska arbeta för att främja elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt arbeta för att förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling.

Information, delaktighet och inflytande

Rektor för respektive verksamhet har huvudansvaret för arbetet med att främja likabehandling, motverka diskriminering och annan kränkande behandling. Under ledning av rektorerna ska personal- och elevrepresentanter årligen utvärdera och revidera likabehandlingsplanen med utgångspunkt i kartläggningen av verksamheten. Vid kursstart informeras elever och personal om skolans likabehandlingsplan.

Definitioner och nyckelbegrepp

Vad är kränkande behandling?

När kränkningar sker handlar det ofta om relationer och maktförhållanden. Kränkande behandling beskriver en relation i obalans. Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar kan både vara mellan elever och mellan elever och personal. Begreppet kränkande behandling innefattar mobbning och diskriminering, är heltäckande vad gäller metoder och vilka som är inblandade och ger därmed även utrymme för främlingsfientliga handlingar, sexuella trakasserier och grovt språkbruk. För den som blir utsatt är det ovidkommande om det är en eller flera som kränker och det är oacceptabelt även vid enstaka tillfälle. Det avgörande är en individs upplevelse av kränkning.

Exempel på kränkande behandling kan vara:

- Fysiska (slag, knuffar)
- Verbala (hot, svordomar, könsord, hotelser, förolämpningar, öknamn)
- Psykosociala (utfrysning, blickar, alla går när man kommer)
- Texter och bilder (sms, mms, fotografier, msn, skrivna meddelanden och klotter)

Mobbning: När någon utsätts för kränkande behandling vid upprepade tillfällen och /eller under längre tid.

Rasism: En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

Främlingsfientlighet: En stark motvilja mot människor som tillhör andra grupper som definieras av fysisk, kulturell/etnisk eller beteendemässig karaktär.

Homofobi: En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en stark negativ syn på homo- och bisexualitet och homo- och bisexuella personer.

Sexism: Beträktelse eller handlingssätt som innebär diskriminering på grund av kön. Med kön anses enligt svensk lag det kön som registrerats vid födelsen eller det kön som senare fastställts för honom eller henne.

Kränkande behandling kan delas in i

- Trakasserier
- Annan kränkande behandling

Trakasserier

är kränkande behandling som har samband med

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionshinder
- Sexuell läggning
- Könsoverskridande identiteter eller uttryck
- Ålder*

Annan kränkande behandling

är uppträdande som – utan att vara trakasserier - kränker en elevs värdighet.

Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar en elev genom särbehandling och det har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna; kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsoverskridande identiteter eller uttryck och ålder*. Diskriminering kan även ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc. Diskriminering är av två slag; direkt och indirekt.

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och att det har en direkt koppling till exempelvis kön. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

*Undantag för ålder finns för skolan DiskrL2:6

Det är indirekt diskriminering när alla elever serveras samma mat trots att vissa elever av religiösa skäl behöver annan mat. I detta fall tillämpas en bestämmelse eller förfaringssätt som är till synes neutralt, men som i praktiken missgynnar en eller vissa elever med en viss religion eller annan trosuppfattning.

Viktigt är att poängtera att den som gör sig skyldig till diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling inte behöver ha haft uppsåt, dvs man kan göra sig skyldig till lagöverträdelse i detta avseende utan att ha för avsikt att diskriminera, trakassera eller på annat sätt kränka.

Ingen får utsättas för repressalier för att ha anmält någon ansvarig person eller på något annat sätt medverkat i fråga kring diskriminering.

Befogade tillsägelser

Förbudet för skolpersonal att utsätta elever för kränkningar gäller inte tillrättavising som är befogad för att upprätthålla ordning och god miljö, även om eleven kan uppleva tillrättavisingen som kränkande.

Kartläggning

Stjerneskolans genomför varje år elevenkäter i årskurserna 1 – 3 samt till föräldrar som har elever i årskurs 1. Dessa enkäter kommer fortsättningsvis att vara underlag för likabehandlingsplanen såväl som i det dagliga arbetet på Stjerneskolans. Det utförs även introduktionssamtal, utvecklingssamtal, arbete i elevhälsoteam, elevrådsarbete och möten med elevskyddsombuden som är till gagn för arbetet med likabehandling och dess kartläggning. Rapporterade kränkningar och vidtagna åtgärder som är dokumenterade analyseras.

Främjande arbete

Det främjande arbetet går ut på att identifiera och stärka de positiva sidor av verksamheten som ger förutsättningar för likabehandling. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla elever känner sig trygga och utvecklas. När det gäller att främja elevers lika rättigheter vill vi på Stjerneskolans ge flickor och pojkar lika stort inflytande över verksamheten. I undervisningen kan man till exempel genomföra talrundor, något som gynnar såväl tystlåtna flickor som tystlåtna pojkar.

Förebyggande arbete – kunskap, delaktighet och uppföljning

Det förebyggande arbetet med att främja elevers lika rättigheter och att förhindra diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling bygger på kunskap, delaktighet och uppföljning. Genom enkäter och samtal med eleverna sker regelbunden uppföljning av arbetet med likabehandlingsplanen. På det sättet kan vi basera det förebyggande arbetet på aktuell kännedom om elevernas trivsel och inflytande, samt förekomsten av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

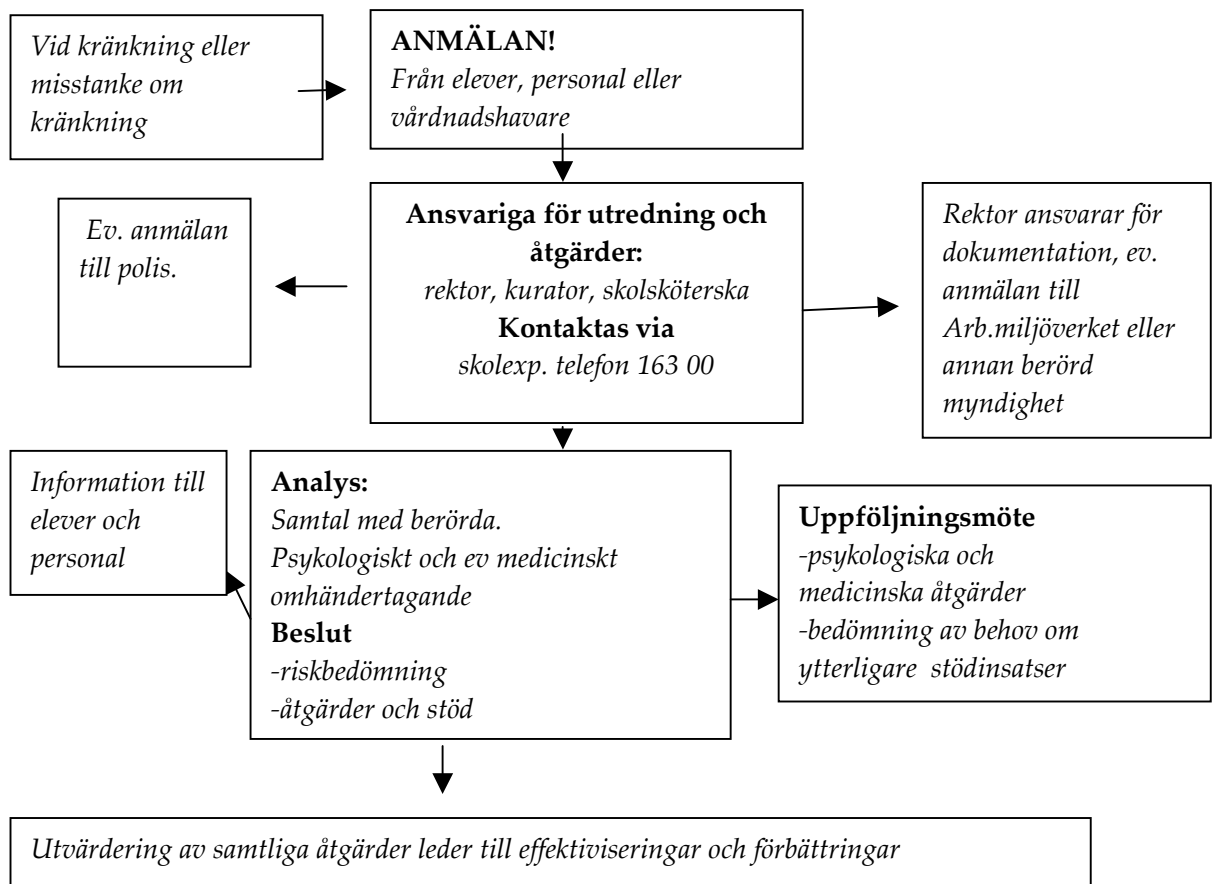
En viktig del i det förebyggande arbetet är utvecklingssamtal mellan elever och lärare där frågor rörande diskriminering och likabehandling tas upp.

Elevernas frånvaro ska följas upp eftersom hög frånvaro bland annat kan indikera vantrivsel i skolan.

Åtgärdande arbete

All personal som får kännedom om kränkningar/trakasserier eller misstanke om kränkning har ansvar att reagera i direkt anslutning till den aktuella händelsen. Om lärare/mentor bedömer att det är en kränkning som inte kan redas ut inom ramen för den egna lärarrollen eller mentorskapet, görs en anmälan till skolledning och/eller kurator och skolsköterska. Beträffande situationer där personal utsätter elev för kränkning ska rektor informeras omgående.

Rutin vid anmälan om kränkning när elev/mentor/lärare behöver stöd:

Kommunikation

Likabehandlingsplanen ska:

- finnas på skolans hemsida
- ska presenteras för all personal vid höstterminens start
- ska presenteras för alla elever vid höstterminens start
- ska återkommande diskuteras vid klassråd

- *ska presenteras för vårdnadshavare vid föräldramöte i åk 1 och i "Policy och praxis för arbetsmiljön"*

Utvärdering och revidering

Utvärdering sker regelbundet. Likabehandlingsarbetet utvärderas genom:

- *enkäter*
- *diskussion utifrån kartläggning och analys i arbetslagen*
- *diskussion utifrån kartläggning och analys med elevskyddsombuden*

Revidering av likabehandlingsplanen, med utgångspunkt i utvärderingen, sker årligen i slutet av september. Rektorer, arbetslagsansvariga, kurator och elevrepresentanter arbetar med revideringen.

Referenser

*JämO, DO, HO, HomO, BEO 2008: Förebygga diskriminering & främja likabehandling i skolan
Skolverket 2009: För att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.*